

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ

Öğretim Programı

2022

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI 3

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	3
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
1.2.1. Değerlerimiz	4
1.2.2. Yetkinlikler	4
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6

2. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI 7

2.1. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	7
2.2. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER.....	7
2.3. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİ- LECEK HUSUSLAR.....	8
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	10

3. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI 10

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	10
3.2. ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	11

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgi üretebilen ve bu bilgiyi hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkıda bulunabilen bir bireyi tanımlamaktadır. Öğretim programları; bu niteliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek şekilde salt bilgi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanım ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu kazanım ve açıklamalar ile öğrenme çıktıları ilgili disiplinin yetkin, güncel ve geçerli olduğunu; eğitim öğretim sürecinin hayatla doğrudan ilişkili şekilde tasarlandığını gösterir niteliktedir. Bu kazanımlar ve bu kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamalar; sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çerçevesinde bütünlüştürmüş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, bir mesleğe ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünlüştürmüş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar, öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışlar arasındaki bütünlüğü sağlamaktadır. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktarılabilecek öz mirasımızdır.

Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eyleme dayalı becerilerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori ve pratik bütünlüğünü sağlayan asli parçamızı oluşturmaktadır. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple sürekli gözden geçirmelerle güncellenerek yenilenmektedir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde bulunmakta, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceği, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlara bağlıdır. Bundan dolayı eğitim sistemimiz, her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarıya odaklanan, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Asli görevi temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmektir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma işlevini eğitim programlarını da kapsayan eğitim ortamıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Bu anlayışla değerlerimiz öğretim programlarında ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan kök değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ'de belirlenmiştir. TYÇ, sekiz anahtar yetkinlik belirlemede ve bunları aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme, yorumlama (dinleme, konuşma, okuma, yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmadır.

2. Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları bireyin yeterlilik seviyesi, sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak farklı diller arasında değişiklik gösterecektir.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatan-daş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik; bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5. Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme; bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermektedir. Bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân sağlayacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri toplumsal ve siyasal kavram ve yapılara ilişkin bilgiyle, demokratik ve aktif katılım kararlılığıyla medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7. İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil, işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında da desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.

8. Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Her birey birbirinden farklı kişisel özelliklere sahiptir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insan doğasına ters-tir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme ve değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarında değil, eğitim uygulayıcılarında ve öğretmenlerde-dir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, bu çalış-malarda kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken

teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.

3. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.

4. Bireysel farklılıklardan dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencilerin akademik gelişimi tek bir yöntem veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.

5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla eğitimde sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.

6. Çok odaklı ölçme ve değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.

7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programları geliştirilirken insanın çok yönlü gelişim özelliklerine dair bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi gözetilen bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insanın gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında bireylerin yaş dönemlerine dair gelişim özellikleri gözetilerek destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürer fakat tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evrelerin başlangıç ve bitişleri de homojen değildir. Programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaç ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de derslerin sınıf düzeyinde dağılımı ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, onun gelişiminde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içinde farklı özelliklere sahiptir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu evreler gelişim açısından riskli ve kritiktir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencilerin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

2. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

İnsanın bir nevi doğal çalgısı olan ses, müzik eğitiminde önemli ve ayrıcalıklı bir yer tutmaktadır. Ses eğitimi; bireylerin seslerini doğru, etkili, anlaşılır, güzel kullanabilmeleri için verilen ve şarkı söyleme, güzel konuşma becerilerini de içinde barındıran bir eğitimidir. Özellikle mesleki müzik eğitimi alanında ve ses eğitiminin gerektirdiği temel davranışlar üzerinde oluşturulan; sanatsal nitelikte şarkı söylemeyi, sesi geliştirmeyi ve sese dayanıklılık kazandırmayı amaçlayan ileri ses eğitimi, şan eğitimi teknikleri esas alınarak yapılandırılmaktadır.

Bireysel Ses Eğitimi Öğretim Programı, öğrenci merkezli ve beceri temelli bir perspektife sahiptir. Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nda hedeflenen kazanımlar, Türk müziği ses eğitiminin geleneksel yöntemleri ile evrensel ses eğitimi tekniklerinin birlikte uygulandığı öğretim yöntemleri ve yaklaşımlarıyla hazırlanmıştır. Program hazırlanırken genelden özele, kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene ilkeleri ve öğrencilerin hazır bulunuşlukları ile sınıf seviyeleri göz önünde bulundurulmuştur.

Bireysel Ses Eğitimi Öğretim Programı'nın uygulanması ile ses eğitiminin tarihçesi, ses eğitiminin geçirdiği evreler, ulusal ve evrensel nitelikteki eserleri seslendirme, ses sağlığını koruma, eserleri etkili ve nitelikli seslendirme, müzik kültürüne hâkim olma ve eser tanıma konularında öğrencilerin müziksel gelişimlerine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

2.1. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

- Çalışmalarında zamanı planlı ve verimli kullanma alışkanlığı kazanmaları
- Kendilerini müzik yoluyla ifade etmeleri
- Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmaları
- Müzikal duyarlılık, düşünme, yorumlama ve yaratıcılık becerilerini geliştirmeleri
- Türk müziği eserlerini özelliklerine uygun seslendirmeleri
- Evrensel müzik eserlerini dönemin ve eserin karakteristik özelliklerine uygun seslendirmeleri
- Türk müziği eser dağarcığına sahip olmaları
- Evrensel müzik eser dağarcığına sahip olmaları
- Evrensel müziğe ait dinleme, çalma ve söyleme becerileri kazanmaları
- Toplu çalışmalar aracılığı ile birlikte düşünme, birlikte hareket etme, sorumluluk ve paylaşma bilinci kazanmaları
- Ulusal ve uluslararası müzik etkinlikleriyle toplumun sosyal ve kültürel gelişimine katkıda bulunmaları
- Sahne ve performans becerisi kazanmaları
- Geleneklerini bilerek geleceğe bakmaları, geleneğe ilişkin yüksek bir farkındalıkla teknolojinin imkânlarını kullanarak musiki kültürüne hizmet etmeleri

2.2. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı ile ulaşılması beklenen alana özgü beceriler şunlardır:

- Ses sistemini oluşturan organ ve bölgeleri uyumlu kullanma
- Konuşmada sesi doğru, güzel ve etkili kullanma
- Şarkı söylemede sesi doğru, güzel ve etkili kullanma
- Nefesi doğru kullanma

- Nefesi doğru kullanma
- Artikülasyon bölgelerini uyumlu kullanma
- Register geçişleri yapma
- Ses sağlığını koruma
- Ses eğitiminde eleştirel düşünme
- Ses eğitiminde yaratıcı düşünme
- İcra (yorumlama)
- Vokal pozisyonunu doğru uygulama
- Rezonatör bölgeleri kullanma
- Diksiyon kurallarına uyma
- Bedensel yumuşama egzersizleri yapma
- Eserlerin müzikal ifadelerini kullanma
- Vokal ve çalgı eşliği koordinasyonu sağlama
- Müziksel işitme ve okuma

2.3. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Öğretmen; öğrencileri millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler bakımından besleyici, öğrencilere demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.
- Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı ile öğrencinin hazır bulunuşluk seviyesinden en üst seviyeye kadar ulaşması hedeflenmektedir. Bu hedefin gerçekleşmesinde ulusal ve evrensel müziğin tüm eser dağarcığından yararlanılabilir.
- Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın üniteleri özümsemeli, gerek duyulduğunda her ünitenin ve konunun bir başkası ile eş güdümlü, yardımlaşarak yürütüldüğü esnek bir planlama yapılmalıdır. Programda yer alan ünitelerin eksiksiz olarak işlenmesi şartıyla konu içeriğinde takdim tehir yapılabilir.
- Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın kazanımları gerçekleştirilirken öğrenci grubunun ilgileri, ihtiyaçları, beklentileri ve hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınmalıdır.
- Etkinlikler uygulanırken ya da yeni etkinlikler geliştirilirken programda yer alan kazanım açıklamaları göz ardı edilmemelidir.
- Seslendirilecek etüt ve eser seçiminde öğrencilerin teknik düzeyleri ile ses grupları ve ses sınırları göz önünde bulundurulmalıdır.
- Bireysel ses eğitimi becerilerini kazanma ve pekiştirme sürecinde öğrencilere yeteri kadar süre tanınmalıdır.
- Programda yer alan kazanımlara ve içeriğe bağlı kalmak koşuluyla etüt ve eser takviyesi yapılabilir, ödev ve projeler verilebilir.
- Öğrencilere verilen ödev ya da proje kapsamındaki dinleme ve araştırma çalışmaları, müziği anlamak ve müziği okumak adına yapılan etkinliklerdir. Öğrenciler çalıştıkları eserleri dinleyerek yorum ve yorumcular arasındaki farkları tespit edebilirler. Araştırma etkinliği ise öğrencilerin eserler hakkında bilgilere (besteci, dönem, teknik vb.) ulaşması ve eserlerin özelliklerini tanıması açısından önemlidir. Dinleme ve araştırma etkinlikleri öğrencilerin yeni bakış açıları kazanmalarını sağlayarak genel kültür gelişimlerini destekleyici nitelikte olmalıdır.

- Öğrencilere bireysel ses eğitimi teknik özelliklerinin ve öğretim yaklaşımlarının gelişim aşamasında olduğu bilgisi verilmeli; bu konuda yayımlanmış tez, makale, kitap vb. literatürün takip edilmesi önerilmelidir.
- Öğrenme-öğretme etkinliklerinde kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek nitelikte görsel, işitsel ve basılı materyallerden yararlanılmalıdır.
- Programın uygulanması sürecinde öğrencilerin dijital alanları kullanma becerilerini geliştirecek ve bilgi iletişim teknolojilerini aktif olarak kullanmalarına olanak sağlayacak etkinlik ve çalışmalara yer verilmelidir.
- Öğrencilerin kendi bilgi ve becerilerindeki eksiklikleri fark etmeleri ve bu eksiklikleri giderebilmeleri için bireysel hedefler belirlemeleri sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin yeni bilgi ile eski bilgileri arasında bağlantılar kurmasına önem verilmelidir.
- Öğrencilerin sahne ve performans becerilerini geliştirmelerine olanak sağlayan etkinlikler düzenlenmelidir.
- Her öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için bireysel farklılıkları dikkate alan fırsatlar yaratılmalıdır.
- Grup çalışmaları; öğrencilerin estetik duyarlılık içinde birbirlerine yardımcı olmalarını, birbirlerinin çalışmalarını görerek eleştirmelerini, yeni fikirler üretmelerini ve arkadaşlarıyla olumlu ilişkiler geliştirmelerini sağlar. Bu nedenle grup çalışmaları özendirilmeli, desteklenmelidir.
- Sanatsal etkinlikler aracılığı ile öğrencilerin estetik duygularını geliştirmeleri amaçlanır. Öğrencilerin her tür sanatsal etkinliği takip etmesi teşvik edilmelidir.
- Programda yer alan değerlerin yeri geldiğinde etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak işlenmesi sağlanmalıdır.

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
SESİN FİZİKSEL OLUŞUMU, DOĞRU NEFES KULLANIMI VE İNSAN SESİ	6	10	14
SES EĞİTİMİ	12	22	30
ESER UYGULAMA	3	40	56
TOPLAM	21	72	100

3. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Program üç üniteden oluşmaktadır. Kazanımlar; ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir. Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir:

Şekil 1. Kazanımların Yapısı

3.2. ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

1. SESİN FİZİKSEL OLUŞUMU, DOĞRU NEFES KULLANIMI VE İNSAN SESİ

1.1. İnsan Sesi ve Müzik

1.1.1. İnsan sesinin müzik eğitimindeki önemini açıklar.

1.2. Sesi Üreten Mekanizmalar

1.2.1. Sesi oluşturan üst solunum yolu mekanizmalarının işlevlerini açıklar.

a) Ağız, damak, dil, dudak, dişler, burun, çene, larinks ve ses tellerinin (vokal kordlar) işlevleri açıklanır.

b) Nefes alıp vermeyi sağlayan yapı ve organlar ile doğru nefes alma becerisi hakkında bilgilere yer verilir.

1.2.2. Sesi oluşturan alt solunum yolu mekanizmalarının işlevlerini açıklar.

Akciğerler, kaburga ve göğüs kafesinin işlevleri açıklanır.

1.3. Ses Türleri

1.3.1. Ses türlerini ayırt eder.

Soprano, mezzosoprano, alto, tenor, bariton, bas sesleri tanıtılır.

1.4. Mutasyon Döneminde Sesin Değişim, Gelişim ve İşleyiş Özellikleri

1.4.1. Mutasyon döneminde seste oluşan değişimi açıklar.

a) Mutasyon dönemi ses özellikleri hakkında bilgi verilir.

b) Mutasyon döneminde seste karşılaşılan olumsuz durumlara dikkat çekilir.

1.5. Ses Sağlığının Bozulmasına Neden Olan Etkenler

1.5.1. Ses sağlığını olumsuz etkileyen durumları açıklar.

Ses bozukluğuna neden olan etkenler ile bunlardan korunma yolları hakkında ses tedavi uzmanlarından (foniatrist) yararlanılabileceği belirtilir.

2. SES EĞİTİMİ

2.1. Duruş, Solunum, Diksiyon, Artikülasyon, Entonasyon

2.1.1. Sesini kullanırken vücudun doğru duruş pozisyonunu (postür) uygular.

Duruş pozisyonu ayna karşısında kontrol edilir.

2.1.2. Solunum egzersizleri yapar.

2.1.3. İç yumuşama egzersizleri yapar.

2.1.4. Dış yumuşama egzersizleri yapar.

2.1.5. Diksiyon egzersizleri yapar.

2.1.6. Artikülasyon egzersizleri yapar.

2.1.7. Ses egzersizleri yapar.

a) İnci ve çıkıcı seslerle legato çalışmalarına yer verilir.

b) İnci ve çıkıcı seslerle staccato çalışmalarına yer verilir.

c) Majör beşli akor sesleriyle ve arpej varyasyonlarıyla ilgili alıştırımlara yer verilir.

2.1.8. Rezonans egzersizleri yapar.

2.1.9. Entonasyon egzersizleri yapar.

2.1.10. Register egzersizleri yapar.

2.2. Nüans ve Hız Terimleri

2.2.1. Nüans terimleri ile ilgili egzersizler yapar.

Crescendo, decrescendo, diminuendo, forzando nüans terimleri açıklanır.

2.2.2. Hız terimleri ile ilgili egzersizler yapar.

Ritardando, ritenuto, stretto, allargando hız terimleri açıklanır.

3. ESER UYGULAMA

3.1. Okul Şarkıları

3.1.1. Okul şarkılarını türlerine uygun seslendirir.

a) Öğrencilerin bireysel ses özelliklerine uygun şarkılar seçilir.

b) Seslendirilen eserlerin karakter özelliklerine ve nüans işaretlerine dikkat çekilir.

3.2. Halk Türküleri

3.2.1. Halk türkülerini yöresel tavırlarına uygun seslendirir.

a) Öğrencilerin bireysel ses özelliklerine uygun türküler seçilir.

b) Seslendirilen eserlerin dönem, yöre, karakter özelliklerine ve nüans işaretlerine dikkat çekilir.

3.3. Marşlar

3.3.1. Marşları türlerine uygun seslendirir.

a) Öğrencilerin bireysel ses özelliklerine uygun marşlar seçilir.

b) Seslendirilen eserlerin dönem, karakter özelliklerine ve nüans işaretlerine dikkat çekilir.